

**ԳՐԻԳՈՐ ՆԱՐԵԿԱՅԻ
ՎԱՐԴԱՊԵՏԻՆ**

Տէրունական խրատին հետեւելով, որ պարգեւատր եւ բազմառատ բարերարութեան համաձայն բոլորին կու տայ եւ ոչ ոք կը գրկէ, ինչպէս որ ըսաւ՝ «խնդրողը պիտի ստանայ, փնտռողը պիտի գտնէ» (Մտ. 7.8), որ նաեւ իմանալին իբրեւ գիտութեան հաց եւ իմաստութեան գինի գեղեցկապէս մատակարարեց անոր քաղցը ունեցող բանական անձերուն, եւ քարոզիչներու բարձրաձայն հրաւերով հոգեւոր խրախճանքի կոչեց՝ առակողին համաձայն, մեզի ալ նոյնը իբրեւ օրէնք տուաւ ըսելով՝ «Եթէ մէկը քեզմէ բան մը խնդրէ՛ տո՛ւր» (Մտ.5.42):

Եթէ լաւ է կարօտեալներուն մարմնական պէտքերը հոգալ, որուն փոխարէն խոստացաւ աշխարհի սկիզբէն պատրաստուած արքայութիւնը տալ, որքան արեւի զովելի է լիացնել բարիքներէ աղքատ հոգիները: Այնքան արեւի, որքան նախապատիւ, մեծ եւ պատուական է հոգին՝ քան մարմինը, պատկեր ըլլալով աստուածայինին, մինչ մարմինը երկրորդական եւ հողանիւթ է, զոր Տէրն ալ գործով յայտնեց, որովհետեւ, գրուած է՝ թէ Իրեն հետեւող ժողովուրդը միայն երկու անգամ հացով կերակրեց, բայց կենարար խօսքին վարդապետութեամբ, որ հոգիներու կերակուրն է, համաձայն այն խօսքին՝ «Մարդ միայն հացով չ'ապրիր, այլ՝ Աստուծոյ բոլոր խօսքերով» (Բ. Օր 8.3) միշտ անոնց հոգիները կը կերակրէր: Նաեւ, իմաստուն ծառային առակով պատկերեց ճիշդ ժամանակին տալ ծառայակիցներուն կերակուրը. եւ դեռ, կրկնապատիկ քանքարներ շահողին եւ զլացողին օրինակով նոյնը ցոյց տուաւ՝ թէ պէտք է տալ ամէն անոր՝ որ կը խնդրէ (Մտ. 24.45-51):

Ինչո՞ւ համար Ս. Հաղորդութեան խորհուրդի արարողութիւնը Պատարագ, զոհ կամ ընծայ կը կոչուի:

Ս. Հաղորդութեան խորհուրդի արարողութիւնը Պատարագ, զոհ կամ ընծայ կը կոչուի, որովհետեւ Ս Հաղորդութեան խորհուրդի արարողութեան ընթացքին Յիսուս օրհնուած հացն ու Գինին կը գոյափոխէ իր մարմնոյն եւ արեան եւ ապա պատարագիչ քահանային ձեռքով՝ հաւատացեալներուն կողմէ կ'ընծայուի Հօր Աստուծոյ՝ մեղքերու քաւութեան համար: Այդ առիթով նաեւ գոհութիւն եւ փառաբանութիւն կը մատուցուի Աստուծոյ ու շնորհներ կը խնդրուին ներկաներուն համար:

Քրիստոս հացի եւ գինիի երեւոյթով Հօր Աստուծոյ ընծայուելով կը կատարէ իր յափտենական բարեխօսութիւնն ու քաւութիւնը հաւատացեալ ժողովուրդին համար եւ ապա իբրեւ կենդանի հաց կը բաշխուի ու կը բնակի գինք ճաշակողներուն մէջ:

ՏՕՆԱՅՈՅՅ

- 18-Մրրոց Գոհաւորացն Ամտոնի, Տրիփոնի, Պարսամայ եւ Ոնովրիոսի:
- 19-Մրրոցն Թեոդոսի Թագաւորին եւ Մանկանցն Եփեսոսի:
- 21-Մրրոցն՝ Կիրակիայի եւ մօրն Յովիտայի:

ՀԱՍՅԷ.

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐՈՒ ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՆՉԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑՈՒՄՆԵՐ
Եւ 54.1-14 Ա. Տիմ 1.1-11
ՅԻՍՈՒՍ ԶՐԻՍՏՈՍԻ ԱՒԵՏԱՐԱՆԸ ԸՍՏ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 2.1-11

Յիսուսի Գալիլիա հասնելուն երրորդ օրը հարսանիք մը կար Կանա քաղաքին մէջ, եւ Յիսուս մայրը հոն էր: Յիսուս եւ իր աշակերտներն ալ հրաւիրուած էին հարսանիքին: Երբ գինին պակսեցաւ, Յիսուսի մայրը իրեն ըսաւ. «Գինի չունին»:

«Մա՛յր, մեզի ի՞նչ», - պատասխանեց Յիսուս, - «Իմ ժամանակս տակաւին չէ հասած»:

Սակայն իր մայրը ըսաւ սպասաւորներուն. «Ինչ որ ըսէ ձեզի՝ կատարեցէ՛ք»: Հրեաներու ծիսական մաքրութեան սովորութեան համաձայն, հոն քարէ վեց կարասներ կային, որոնցմէ իւրաքանչիւրը ութսունէն հարիւր լիթր կ'առնէր: Յիսուս ըսաւ սպասաւորներուն. «Կարասները ջուրով լեցուցէ՛ք»:

Եւ սպասաւորները լեցուցին մինչեւ բերան: Յետոյ ըսաւ անոնց. «Հիմա առէ՛ք եւ սեղանապետին տարէ՛ք»:

Անոնք ալ տարին: Սեղանապետը համտեսեց գինիի փոխուած ջուրը, բայց չգիտցաւ՝ թէ ուրկէ էր. թէեւ սպասաւորները, որոնք ջուրը լեցուցած էին՝ գիտէին: Այն ատեն սեղանապետը փեսային ըսաւ. «Ամէն մարդ նախ ընտիր գինին կը հրամցնէ, իսկ երբ գինովնան՝ այն ատեն հասարակը, մինչ որուն ընտիր գինին պահեր եւ մինչեւ հիմա»:

Յիսուս իր այս առաջին հրաշքը կատարեց Գալիլիայի Կանա քաղաքին մէջ: Ինչպէս եւ ինչպէս սպասեց, եւ առակեցնեց հասարակին իսկ:

Որդեակ, քեզի թող չհասնին չար խորհուրդները անոր, որ իր երիտասարդութեան դաստիարագութիւնը լքեր է եւ մոռցեր՝ Աստուածային ուխտը, այդպիսին մահուան կողքին հաստատեր է իր տունը եւ երկրածիններուն հետ գերեզմանին մօտիկ հաստատած է իր ճամբաները:

ՍՈՒՐԲԵՐ ԵՒ ՏՕՆԵՐ

ՊԵՏՐՈՍ ՀԱՅՐԱՊԵՏ, ԱԲԻՍՈԳՈՄՍԱՐԿԱԽԱԳ

Եկեղեցւոյ պատուական եւ գիտուն առաջնորդ մըն էր Պետրոս հայրապետ, որ Ս. Աթանասի նախորդին նախորդը եղաւ Աղեքսանդրիոյ պատրիարքական Աթոռին վրայ, եւ շատ դժուարին ժամանակներուն մէջ, պաշտօնավարեց տասնմէկ տարիներ, Գ. դարուն սկիզբը: Անձնուրաց հովիւ մը եղաւ անիկա, որ ամէն ջանք թափեց պահպանելու համար իր հօտին կեանքը Գիօկղետիանոսի, Գաղերիոսի եւ Մաքսիմանոսի Տաժի հալածանքներու միջոցին՝ Մելիտիանոսներու աղանդէն, որոնց պետը՝ Մելիտիոս՝ արտաքսեց Եկեղեցիէն: Այս իսկ պատճառաւ անիկա մատնուեցաւ բազմատանջ նեղութիւններու, եւ ստիպուեցաւ ժամանակ մը հեռանալ Պաղեստին եւ միջագետք, իր Աբիսողոմ սարկաւագի հետ, որ իրեն նման հոգեւից ծերունի մըն էր: Բայց լսելով թէ իր գործակիցներէն շատեր նահատակուած են ու անտէրունջ մնացած է իր հօտը, վերադարձաւ Աղեքսանդրիա: Գարձեալ վիշտ եւ տառապանք մինչեւ վերջնական բանտարկութիւն, որուն միջոցին շարունակ կու գար զինքը միսիթարել Ս. Անտոն: Երբ իր երէցներէն ոմանք խնդրեցին իրմէ արձակել Արիոսը, գոր բզոված էր նա՝ Մելիտիոսի կողմը յարած լինելու համար, մերժեց խստի՛ ըսելով թէ անիկա օր մը աղէտ մը պիտի ըլլար Քրիստոսի եկեղեցիին համար: Մաքսիմիանոս Տաժի հազարապետը երբ օր մը եկած էր սուրբը դուրս հանելու

գլխատման վայրը տանելու համար, ժողովորդը աղմկեց ամբողջ քաղքը եւ խռնուելով բանտին հրապարակը, չթողուց որ կատարուի ոճրագործ վճիռը: Հայրապետը այն ատեն իր սարկաւագը դրկեց հազարապետին, որպէսզի զիշեր ատեն գաղտնապէս ծակեն բանտին աննշան մէկ կողմը եւ անկէ տանին զինքը իր նահատակութեան վայրը. կատարուեցաւ իր իղձը, ու սուրբը ընդունեցաւ արեան պսակը, 311-ին: Իրեն հետ չարչարակից եղաւ միշտ Աբիսողոմ, որ յետոյ խոստովանական մահաւ՝

**ՀԱՐՑՈՒՄ
ՊԱՏԱՍԵԱՆ ԲԱԺԻՆ**

ՀՐԱԺԱՐԻԱՔ

Ի՞նչ է «Հրաժարիմք»ը: Հաւատացեալներ գիտեն, թէ Մեծ Պահոց շրջանին, Արեւագալի ժամերգութեան ատեն, ինչպէս նաեւ մկրտութեան խորհրդակատարութեան ատեն բոլորն ալ դէպի արեւմուտք կը դառնան եւ երեք անգամ «հրաժարիմք»ը կ'արտասանուի:

«Հրաժարիմք»ը կը հրաժարինք բային գրաբար ձեն է:

«Հրաժարիմք»ը արտասանելով կը մերժենք, կը հեռանանք եւ կը հրաժարինք սատանայի բոլոր տեսակի խաբէութիւններէն, մտածումներէն, պատրանքներէն, եւ սատանայի բոլոր տեսակի գործակիցներէն:

«Հրաժարիմք»ի ատեն Արեւմուտք կը դառնանք, որ հակառակ կողմն է Արեւելքին: Եկեղեցականօրէն Արեւելքը կը խորհրդանշէ Աստուծոյ ուղղութիւնը: Աստուծոյ Գահը կը գտնուի Արեւելք, անոր համար մեր եկեղեցւոյ բոլոր խորանները կը նային դէպի Արեւելք: Արեւելքը կը խորհրդանշէ Լոյսը, Աստուծոյ գիտութիւնը: Արեւմուտքն ալ Աստուծոյ հակառակ ուղղութիւնն է:

ՀՈԳԵՒՈՐ ՊԱՏԳԱՍ

ԵԿԵՂԵՑԻՆ ՏՐՈՒԱԾԸ ԱՍՏՈՒԾՈՅ Է ՈՐ ԿԸ ՏՐՈՒԻ

Անգամ մը եկեղեցւոյ հովիւ մը կոչուրաւ իր ժողովուրդին նուիրներ բերելու եկեղեցիին: Հովիւին ուշադրութիւնը գրաւեց որ նուիրատուներուն մէջ անթացուպերով քալող կաղ աղջիկ մը կար, որ խորանին մօտենալով իր մատեն հանեց մատանին եւ դրաւ խորանին վրայ: Հովիւին սիրտը գութով լեցուեցաւ անոր հանդէպ: Պաշտամունքի աւարտին, ան մօտեցաւ կաղ աղջկան եւ մատանին անոր վերադարձնելով ըսաւ. «Աղջիկս, եկեղեցին պէտք եղած նուէրը հաւաքեց, ուստի կրնաս վերստին մատանիդ առնել»: Աղջիկը տրտմած բայց յանդիմանական շեշտով մը պատասխանեց. «Պատուելի, այս մատանին եւ ձեզի չտուի այլ Տիրոջ»:

ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՈՒՆՉԸ

Եթէ վարժութիւն դարձնենք մնալուն կերպով Աստուածաշունչ կարդալը, ի վիճակի կ'ըլլանք հասնելու մեր փրկութեան, կը ճանչնանք թէ՛ ուղիղ դաւանութիւնը եւ թէ՛ առաքինի վարքը. նոյնիսկ եթէ մէկը ըլլայ խիստ յամառ խստապարանոց եւ ծոյլ, եւ նոյնիսկ եթէ անցեալին ոչ մէկ օգուտ քաղած է Աստուածաշունչի ընթերցումէն, կու գայ ժամանակ սակայն, երբ կը սկսի պտուղ տալ, եթէ յարատեւ ընթերցման մէջ:

Յովհան Ոսկեբերան

ԵԹԷ ԿԱՍ ԵՐԲ ԿՈՒՉԵՍ...

Երբ Թշնամիներդ ու հակառակորդներդ քեզ կը նեղեն, կարդա՛ Սաղմոս 3

ՏԷՐ, ինչքան շատ են զիս նեղողները, ինչքան շատ են զիս նեղողները, Ինչքան շատ են ինձի դէմ ելլողները:

Շատերը ինձի համար կ'ըսեն. «Անկարելի է որ Աստուած զինք փրկէ»:

Բայց դուն ո՛վ ՏԷՐ, Դո՛ւն ես պաշտպան վահանս, դո՛ւն ես փառքս, գլուխս բարձր պահողը:

Ամբողջ ձայնով ՏԻՐՈՋ աղաղակեցի, եւ իր սուրբ լեռնէն պատասխան տուաւ ինձի:

Ես կը պառկիմ կը քնանամ, վստահ՝ որ զիշերն ամբողջ ՏԷՐԸ զիս կը պահպանէ: Ուստի բնա՛ր չեմ վախնար քիւրատր այն մարդոցմէ, որոնք ամէն կողմէ զիս կը պաշարեն:

Եւ, ո՛վ Տէր, փրկէ զիս, ո՛վ իմ Աստուածս, ապտակ մը տուր թշնամիներուս, փշրէ՛ ամբարիշտներուն ակռաները:

Փրկութիւնը դո՛ւն կուտաս, ՏԷՐ, թող օրհնութիւնդ ժողովուրդիդ վրայ ըլլայ:

ՈՍԿԵՂԵՆ ՀԱՍԱՐ
Վա՛յ անոնց որոնք ուղիղ ճանապարհը թողած՝ խաւար ճամբաներէ կը քալեն, որոնք կ'որախասնան չարիք գործելով եւ կը խնդան դէպի չարը